Η ΖΩΣΑ ΜΝΗΜΗ ΜΙΑΣ ΜΑΚΡΑΙΩΝΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

του Φιλήμωνα Καραμήτσου

Η πόλη των Ιωαννίνων είναι μία από τις λίγες πόλεις της χώρας που τιμούν την Ημέρα Μνήμης των Ελλήνων Εβραίων Μαρτύρων και Ηρώων του Ολοκαυτώματος με σημαντικές εκδηλώσεις.

Φέτος, η εκδήλωση θα γίνει την Παρασκευή, με διοργανωτές την Περιφέρεια Ηπείρου σε συνεργασία με την Ισραηλιτική Κοινότητα Ιωαννίνων, το Ιδρυμα Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή και το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών.

Στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου (20.30) κεντρικός ομιλητής θα είναι ο γνωστός ιστορικός Χάγκεν Φλάισερ, ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, που θα μιλήσει με θέμα «Ελληνογερμανικές στρεβλώσεις στην εξιστόρηση της γενοκτονίας των Ελληνοεβραίων».

Στη συνέχεια, η Μαρία Θωίδου, στο τραγούδι, και ο Κώστας Ράπτης, στο μπαγιάν (ακορντεόν κοντσέρτου), θα ερμηνεύουν εβραϊκά και ρωμανιώτικα τραγούδια.

Εξωστρέφεια

Δεν είναι η τυχαία η σημασία που δίνει η πόλη σε αυτήν την εκδήλωση, η οποία αφορά τη μνήμη ενός ζωντανού κυττάρου της Ιστορίας της, την απώλεια σχεδόν 1.800 ανθρώπων που εξοντώθηκαν στα ναζιστικά στρατόπεδα μετά τη σύλληψή τους, στις 25 Μαρτίου 1944.

Η ίδια η εβραϊκή κοινότητα των Ιωαννίνων σήμερα ακολουθεί μία εξωστρεφή πολιτική ανάδειξης της ιστορικής μνήμης και συμμετέχει ενεργά στα δρώμενα της πόλης.

Πρόκειται για μια ρωμανιώτικη κοινότητα με διακριτά χαρακτηριστικά την ελληνογλωσσία, τα ξεχωριστά ήθη και έθιμα, τον πολιτισμό της, στοιχεία που τη διαφοροποιούν από τις άλλες κοινότητες, ακόμη και μέσα στην ευρύτερη ρωμανιώτικη παράδοση.

Δεν είναι τυχαίοι οι δεσμοί που ενώνουν ακόμα και σήμερα τους Γιαννιωτοεβραίους της διασποράς, όπως φαίνεται στην περίπτωση της κοινότητας που έχουν ιδρύσει στη Νέα Υόρκη από τις αρχές του 20ού αιώνα ή στη συγκίνηση που τους διακατέχει όταν επισκέπτονται από όλον τον κόσμο τα Ιωάννινα, ως πατρίδα της οικογένειάς τους.

Μόλις 50 σήμερα

Από τα περίπου 1.950 μέλη της κοινότητας το 1940, μόλις 163 θα επανασυστήσουν το 1946 την κοινότητα, ενώ η μετανάστευση θα συνεχιστεί μεταπολεμικά.

Περίπου 100 είναι οι όμηροι των ναζί που επέστρεψαν στην πόλη, ενώ ένας μικρότερος αριθμός είχε προλάβει να διαφύγει είτε προς Αθήνα και Μέση Ανατολή είτε με τη συμμετοχή στην Αντίσταση.

Η τραγική απώλεια περισσότερου από το 90% των μελών της κοινότητας στα στρατόπεδα συγκέντρωσης και η μετανάστευση μείωσαν σε περίπου 50 τα μέλη της κοινότητας σήμερα.

Ο καθηγητής Ιατρικής και πρόεδρος της κοινότητας, Μωυσής Ελισάφ, τονίζει μιλώντας στην «Εφ.Συν.»:

«Οι Εβραίοι των Ιωαννίνων διατηρούν τους δεσμούς τους με το ρωμανιώτικο παρελθόν, κρατώντας ζωντανή τη συνείδηση του ότι είναι κληρονόμοι μιας μακραίωνης και μοναδικής παράδοσης. Η κοινότητα συνεργάζεται στενά με τους τοπικούς φορείς, την περιφέρεια, τον δήμο που παρέχουν ανεκτίμητη βοήθεια χωρίς την οποία η επιβίωσή της θα ήταν αδύνατη», αναφέρει.

«Μελανό σημείο της διαδρομής της κοινότητάς μας αποτελούν οι επανειλημμένοι βανδαλισμοί του Εβραϊκού Νεκροταφείου, που συνάντησαν όμως τη σχεδόν καθολική αντίδραση του τοπικού πληθυσμού και των φορέων.

»Η ανθρώπινη αλυσίδα μπροστά από το νεκροταφείο αποτελεί έκτοτε την ασπίδα προστασίας του και τονίζει την ανάγκη έμπρακτης και ουσιαστικής αντίδρασης στην ξενοφοβία, στον ρατσισμό και τον αντισημιτισμό που απειλούν σήμερα την ομαλή συμβίωσή μας, την ομαλή συνύπαρξη με τον ξένο, τον διαφορετικό, τον αλλόθρησκο», καταλήγει ο κ. Ελισάφ, θυμίζοντάς μας ότι η Ιστορία και η μνήμη ενός τόπου δεν είναι μία «ουδέτερη» διαδρομή, αλλά ένα πεδίο επιλογών, τις οποίες όλοι καλούνται να κάνουν.

Πηγή: ιστοσελίδα www.efsyn.gr

Phoca PDF